

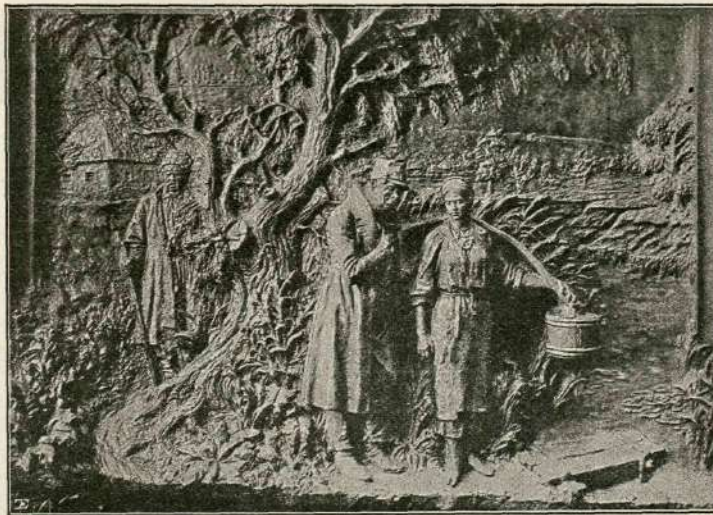
redovnike in vero, je napisal satiro zoper pijance in nevedneže. Pri njem pijejo ne samo navadni smrtni ljudje, ampak tudi visoki olimpski bogovi do brezumja ter počenjajo vsakovrstne budalosti.

Ta travestija je prišla v roke Kotljarevskemu ter mu rodila misel, napisati ukrajinsko „Eneido“. Od Osipova je vzprejel osnovno misel, zunanjo obliko in nekatere odstavke v prvih spevih, kjer opisuje pijančevanje in pojedine okrog se potikajočih kozakov Enejevih. Izpeljava cele epopeje je izvirna.

Enea Kotljarevskega je pristen ukrajinski kozak, kateremu so sovražniki spalili mesto in ki hodi s svojo četo po svetu ter si išče novega selišča. Njegovo spremstvo je vesela, razposajena, lahkomišljena družba, ki ne misli na drugo kakor na pijančevanje in na „guljanje“. V prvem in v drugem spevu se vrste opisovanja poedin in raznih zabav na dvoru kraljice Didone v Kartagini in potem v Siciliji. Resnejši postane, ko opisuje prihod Enejev v peklo v tretjem spevu ter navaja muke raznih ljudi za njih pregrehe na zemlji. Tu pove svojim rojakom marsikako trpko resnico. Na patriotične strune udari nekoliko v četrtem spevu, a v petem in v šestem se zopet obrne na socialno polje in biča napake raznih velikašev, panov in kozakov, ki zatirajo in prezirajo prosto ljudstvo.

Dasi preveva vso epopejo veseli in smešni ton, je vendar zelo resne vsebine in vzgojnega namena. Kotljarevskij se je postavil na stališče zatiranega naroda, katerega zagovarja in brani, a njegovim zatiravcem našteva odkrito in brezobzirno njihove napake. S tem je položil Kotljarevskij temelj slovstvu, ki si je postavilo za namen rešitev socialnega vprašanja, ki brezobzirno razkriva

napake sedanje družbe — bedo naroda in brezobzirnost gospodujočih stanov. To slovstvo se je pozneje v malo in v velikoruskem narečju bogato razvilo in ustvarilo dovršene umotvore. V maloruščini je že prvi naslednik Kotljarevskega Artemovskij-Hulak v dovršeni satiri „Pan ta sobaka“ (Gospod in pes) še veliko bolj odločno nastopil proti zatiravcem naroda. Poezije največjega ukrajinskega pesnika Ševčenk a preveva vse skozi socialističen duh, istotako klasične „Povesti“ Marka Vovčoka, — s prvim imenom Marije z Velinjskih Markovičeve. Ta struja se vleče skozi vse malorusko slovstvo

Prizor iz „Natalke - Poltavke“.
(Relief na spomeniku Iv. Kotljarevskega.)

do njegovih najnovejših zastopnikov Franka, Lesje Ukrajinske in drugih pisateljev. Izmed velikoruskega slovstva zadostuje tu navesti klasične „Lovčeve zapiske“ Turgenjeva, ki so prevedeni tudi na slovenski jezik.

Kotljarevskij ni torej uvedel samo jezika ukrajinskega v slovstvo, ampak tudi duha, ki sedaj vlada v maloruski književnosti, — kozaško romantiko in demokratični značaj.

Poleg „Eneide“ je Kotljarevskij napisal tudi dve operetki: „Natalka Poltavka“ in „Moskal Čarivnik“ in odo na kneza Kuropatkina. Operetki imata v primeri z „Eneido“